

OP DE LUCHTHAVEN DOOR DE CONTROLE

Heel veel mensen kampen met juridische vraagstukken. Is het ziekenhuis aansprakelijk voor de darmproblemen na een baarmoederoperatie? Moet een werkgever maatregelen nemen, zodat een werknemer zich kan verschonen op het toilet? Wat doe je tegen een verzekeraar die weigert je op te nemen? Er zijn genoeg brandende kwesties. Mensen die juridisch advies nodig hebben, kunnen hun vraag sturen naar de Nederlandse Stomavereniging. Enkele zaken die zijn opgestuurd, behandelen we elk kwartaal in deze rubriek. Vanwege privacyredenen zijn de namen van de inzenders veranderd.

Mevrouw Bordink (41): 'Vorig jaar ging ik per vliegtuig op reis en moest ik door de controle. Omdat het signaal van dat poortje afging, werd ik gefouilleerd. Dat ging nog ouderwets met de hand. Ik was eigenlijk heel erg overrompeld en zei alleen: 'pas op, ik heb iets op mijn buik'. Dat klinkt natuurlijk zeer vreemd. De vrouw was erg vriendelijk en vroeg wat er dan op mijn buik zat. Ik heb haar gevraagd om een plek met meer privacy. Er ging een collega van haar mee en toen vertelde ik het van de stoma. Dat kende ze helemaal niet. Ik voelde me vreselijk opgelaten. Laatst hoorde ik dat er op Schiphol – en misschien ook wel in andere landen – security scans worden ingevoerd. Ik kreeg al zowat een rolberoerte. Dan kan iedereen zien dat ik een stoma heb. Een kennis van mij zei dat ze zelfs zien wat er in je lijf zit. In de krant stond dat ze alleen maar kunnen vaststellen of je iets op je lichaam draagt wat er niet hoort. Tja, en stomamateriaal hoort daar normaal gesproken ook niet. Wat nu? Moet ik nu steeds voor zo'n controle melding gaan maken van mijn stoma? Kan ik zo'n controle weigeren? Hoe ver kan dat gaan? Zou ik mijn stoma moeten laten zien als ze me niet geloven of zo? En hoe gaat zo'n beveiligingsmevrouw of –meneer mij aankijken als ze op het scherm zien

dat ik wat op mijn buik heb? Ik word langzamerhand horendol van al die regels. Kunnen we niet een keer alle informatie bij elkaar zetten?'

Juridisch adviseur: 'Natuurlijk kan dat. Er is ook veel veranderd in de beveiliging van vliegvelden. Allereerst waren er natuurlijk altijd al de gevaarlijke voorwerpen als gasflesjes die sowieso niet het vliegtuig in mogen. Vervolgens werden de scherpe voorwerpen in de handbagage verboden. Dus nagelschaartjes, zakmessen, en andere scherpe spullen moeten of thuis blijven of mee in koffer. Mensen die een schaarstje nodig hebben om een plak op maat te knippen, zullen hierbij stil moeten staan. Ze kunnen bijvoorbeeld dit thuis al knippen. De meest recente maatregelen zijn de vloeistoffen en het formaat van de handbagage. Daarover hebben we in het maantnummer van dit jaar al bericht. Het komt erop neer dat er niet meer dan 100 ml aan vloeistoffen mee mogen. Er zijn uitzonderingen, maar dan moet er een doktersverklaring bij zitten. De handbagage is ook aan limieten gebonden (maximaal 55x40x20 cm).

Poortje en scan

Los van dit alles is er natuurlijk altijd een controle van wat mensen op hun

lichaam dragen. Dit om te voorkomen dat mensen gevaarlijke of verboden stoffen of wapens proberen mee te nemen. Voorheen volstond een detectiepoortje. Mocht dat een signaal afgeven, dan werd de betreffende persoon gefouilleerd. Dat zal nog steeds gebeuren op luchthavens die geen geavanceerde scans hebben. Die zijn er sinds kort wel op Schiphol. Maar niet overal, want ze worden nog uitgeprobeerd. Deze zogeheten security scan is nu ingezet op de H-pier en bij een gate op de E-pier. Het apparaat maakt op basis van weerkaatsing een beeld van de contouren van het lichaam. De techniek die wordt gebruikt heet millimeter wave technologie, een technologie die niet gevaarlijk is voor de gezondheid. De golven (waves) ketten af op het lichaam. Er is dus geen sprake van straling. Voorlopig mag de passagier kiezen of hij of zij gebruikt wil maken van de security scan. Wil iemand dat niet, dan wordt de gebruikelijke controle uitgevoerd door het detectiepoortje.

Aparte ruimte

Van heel veel kanten is de vraag gesteld wat er op die scans te zien is. Het blijkt dat alleen voorwerpen die op het lichaam worden gedragen zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld een mes of drugs. Stomaopvangmateriaal is ook te zien, zij het heel licht. De beambte die meteen naast het apparaat staat ziet dat niet. Degene die de controles uitvoert, zit in een ruimte ergens anders op het vliegveld en vanwege privacyredenen wordt het hoofd van degene die in de scan staat onherkenbaar gemaakt. Als er iets vreemds te zien is, geeft deze beambte dat door aan degene die bij de scanapparatuur staat. Mensen hoeven dus niet bang te zijn dat

Security scan.

zij direct in contact komen met de persoon die de scan bedient. Dat gebeurt niet. Is er een reden om een reiziger verder te onderzoeken, dan wordt deze persoon meegenomen en gefouilleerd.

100 procent controle

Dan is er ook nog een body scan. Die wordt ingezet op trajecten waar bijvoorbeeld veelvuldig drugs of andere verboden middelen (zoals diamanten) worden gesmokkeld. Hiermee wordt de zogenaamde 100 procent controle uitgevoerd. Ook bij dit apparaat zit degene die de opnames ziet op een andere plek op het vliegveld, zodat privacy gegarandeerd blijft. De body scan

werkt wel met röntgenstralen die door de huid gaan om eventueel ingeslikte goederen te kunnen zien.

Normaal gesproken is voeding niet of nauwelijks te zien. Hardere voorwerpen als ingeslikte bolletjes dus wel. Stomadragers die gebruik maken van een stomaplug kunnen ook eruit worden gepikt, omdat dit een niet-alledaags middel is. Omdat de stomaplug van zacht materiaal is gemaakt, kan het ook zijn dat de plug wordt genegeerd bij de controle.

Paspoort

Er is niet met zekerheid te zeggen hoe controleurs bij zowel de security scan of de bodyscan reageren op de aanwe

zigheid van stomaopvangmateriaal (al dan niet met inhoud) of andere hulpmiddelen. Op Schiphol worden deze beambten in principe voorgelicht, maar dat is nog geen waterdicht systeem voor mensen met een stoma. Het kan voorkomen dat iemand toch vreemd opkijkt.

Heb je dan rechten of wat kun je als stomadrager doen om problemen te voorkomen? Het belangrijkste advies is om steeds een stomapaspoort mee te nemen waarop in verschillende talen staat uitgelegd wat een stoma is. Mensen die onzeker zijn over reacties van beambten kunnen dat paspoort al direct tonen. Een andere mogelijkheid is dat het paspoort wordt getoond op het moment dat er vragen ontstaan. Dat ligt maar helemaal aan een persoonlijke situatie. In principe moet het paspoort lastige situaties vermijden. Het zou dus onnodig moeten zijn om uw stoma te tonen. Maar garanties zijn er nooit te geven. Het blijft mensenwerk en elk land heeft zo de eigen uitgangspunten.

Wie nog vragen heeft, kan altijd mailen naar:

info@stomavereniging.nl

of bellen met (0346) 26 22 86.

Oproep

Steeds vaker krijgt de Nederlandse Stomavereniging signalen binnen dat mensen een strijd moeten voeren voor het krijgen van het juiste materiaal of de juiste hoeveelheid: hetzij met de zorgverzekeraar hetzij met de bandagist. Wij willen deze reacties graag bundelen. Maakt u dit mee of is u dit ook overkomen? Meld u dan via info@stomavereniging.nl met als onderwerp 'vergoeding stomamateriaal'. U kunt uiteraard ook een briefje sturen naar het – nieuwe adres van het – secretariaat: Bisonspoor 1230, 3605 KZ Maarssen.